

Sygnatura akt VIII C 50/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. Bartek Męcina

Protokolant sekr. sąd. Kamila Zientalak

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko C. K. i D. S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 72,72 zł (siedemdziesiąt dwa złote siedemdziesiąt dwa grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 48,84 zł (czterdzieści osiem złotych osiemdziesiąt cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 50/17

UZASADNIENIE

W dniu 8 grudnia 2016 roku powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanym C. K. i D. S. powództwo o zapłatę solidarnie kwoty 572,72 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że w dniu 16 lipca 2014 roku zawarł z pozwanymi umowę o dochodzenie roszczeń z tytułu pożaru. Zgodnie z postanowieniami umowy, za wykonane czynności powodowi przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 20% uzyskanej przez pozwanych kwoty z tytułu odszkodowania. W dniu 15 września 2015 roku powód wystawił pozwanym fakturę VAT opiewającą na kwotę 1.230 zł z tytułu należnej mu prowizji. Pomimo upływu terminu płatności pozwani nie dokonali zapłaty należnego powodowi wynagrodzenia, nie uczynili tego również po wystosowaniu dodatkowego wezwania do zapłaty. Dopiero w dniu 12 lipca 2016 roku pozwani uregulowali swoje zobowiązanie. Wobec powyższego, za uchybienie terminowi płatności, powód naliczył pozwanym karę umowną stosownie do § 5 pkt 4 umowy, która stanowiła 10% wartości otrzymanego przez pozwanych świadczenia, które wyrażało się kwotą 5.000 zł. Poza kwotą 500 zł z powyższego tytułu, na żądanie pozwu składają się skapitalizowane odsetki od kwoty 1.230 zł naliczone za okres od dnia 23 września 2015 roku do dnia 12 lipca 2016 roku, w kwocie 72,72 zł.

(pozew 5-8)

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości. Wyjaśnili, że działania powoda nie doprowadziły do przyznania im wyższego odszkodowania i ostatecznie powód wystąpił do ubezpieczyciela o wypłatę świadczenia we wcześniej ustalonej wysokości. Powód nie przyczynił się zatem do wypłacenia pozwany odszkodowania, a pomimo tego wystawił fakturę, a nadto obciążył pozwanych dodatkowymi kosztami, które w ocenie pozwanych nie znajdują żadnego uzasadnienia.

(odpowiedź na pozew k. 39-43)

Odpowiadając na zarzuty pozwanych powód podtrzymał stanowisko w sprawie. Wyjaśnił, że z treści przedmiotowej umowy jednoznacznie wynika, że przed jej zawarciem pozwani nie otrzymali od ubezpieczyciela żadnego świadczenia pieniężnego, a tym samym późniejsza wypłata odszkodowania nastąpiła na skutek działań podjętych przez powoda.

(pismo procesowe powoda k. 68-69)

W toku dalszego postępowania stanowiska procesowe stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy k. 76-77, pismo procesowe pozwanych k. 82)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 maja 2013 roku na skutek pożaru samochodu marki R. doszło do uszkodzenia należących do pozwanych pomieszczeń przemysłowych. Pozwani początkowo zgłosili szkodę do swojego ubezpieczyciela – (...) S.A. w W., a następnie zwrócili się o wypłatę odszkodowania do ubezpieczyciela właściciela w/w pojazdu. Na skutek działania pozwanych (...) .U. wydało decyzję o zamknięciu postępowania likwidacyjnego bez wydania decyzji o przyznaniu odszkodowania, zaznaczając, że postępowanie to zostanie wznowione po przedstawieniu dokumentu potwierdzającego oddalenie roszczeń z polisy OC pojazdu sprawcy. Decyzja taka została wydana w dniu 12 sierpnia 2013 roku.

(dokumentacja związana z postępowaniem szkodowym k. 44-66, okoliczności bezsporne)

W dniu 16 lipca 2014 roku powód zawarł z pozwanymi C. K. i D. S. umowę zlecenia, której przedmiotem było podjęcie przez powoda czynności zmierzających do dochodzenia roszczeń zleceniodawców z tytułu pożaru (§ 1). Za czynności zleceńbiorecy, szczegółowo wymienione w § 3 umowy, pozwani zobowiązali się zapłacić wynagrodzenie w wysokości 20% kwoty pieniężnej uzyskanej na skutek wypłaty świadczenia przez ubezpieczyciela, przy czym kwota wynagrodzenia podlegała powiększeniu o podatek VAT (§ 5 pkt 3). W przypadku spełnienia świadczenia przez zobowiązanego bezpośrednio do rąk pozwanych, byli oni zobowiązani poinformować o tym powoda i dokonać wpłaty przysługującego mu wynagrodzenia w ciągu 7 dni, od daty otrzymania odszkodowania (§ 5 pkt 4). W przypadku uchybienia powyższemu terminowi powód był uprawniony do naliczania odsetek ustawowych, ponadto pozwani zobowiązali się do zapłaty kary umownej w wysokości 10% wartości przyznanego świadczenia (§ 5 pkt 5). Strony ustaliły także, że każde uzyskane odszkodowanie z tytułu wykonania przedmiotowej umowy od dnia jej podpisania jest wynikiem działania powoda i stanowi podstawę do naliczenia wynagrodzenia (§ 5 pkt 7).

(umowa k. 13-14)

Pismem z dnia 2 grudnia 2014 roku ubezpieczyciel pozwanych – (...) S.A. w W. – poinformował powoda o ustaleniu wartości strat w zakresie nakładów inwestycyjnych do wysokości sumy ubezpieczenia wynoszącej 5.000 zł. Jednocześnie wskazał, że ustalenie rozmiarów szkody dla pozostałego mienia zostanie dokonane po przesłaniu stosownej dokumentacji.

Ostatecznie z tytułu pożaru pozwany została wypłacona kwota 5.000 zł.

(pismo k. 18-19, okoliczności bezsporne)

W związku z wypłatą świadczenia przez ubezpieczyciela powód w dniu 15 września 2015 roku wystawił na pozwanych fakturę VAT nr (...), opiewającą na kwotę 1.000 zł netto, 1.230 zł brutto, z tytułu prowizji za sprawę roszczeniową. Termin płatności faktury został oznaczony na dzień 22 września 2015 roku.

(faktura k. 15, okoliczności bezsporne)

Pozwani nie wywiązali się z przyjętego na siebie zobowiązania i nie uiszcili na rzecz powoda należnego mu wynagrodzenia. Na skutek powyższego, pismem z dnia 25 lutego 2016 roku powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty wynikającej z wystawionej faktury VAT. Powinności tej pozwani dochowali dopiero w dniu 12 lipca 2016 roku.

W związku z uchybieniem terminu płatności powód pismem z dnia 15 lipca 2016 roku wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 500 zł tytułem kary umownej naliczonej zgodnie z treścią § 5 ust. 4 w zw. z § 5 ust. 3 umowy, a także kwoty 73,66 zł tytułem odsetek naliczonych od kwoty 1.230 zł za okres od dnia jej wymagalności do dnia zapłaty.

(potwierdzenie dokonania przelewu k. 16, wezwanie do zapłaty k. 17, k. 20, wydruk ze strony internetowej operatora pocztowego k. 21, okoliczności bezsporne)

Odsetki od kwoty 1.230 zł za okres od dnia 23 września 2015 roku do dnia 12 lipca 2016 roku wynoszą 72,72 zł.

(okoliczności bezsporne)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w sprawie dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w części, tj. w zakresie dochodzonych przez powoda skapitalizowanych odsetek ustawowych w kwocie 72,72 zł, naliczonych od kwoty 1.230 zł za okres od dnia 23 września 2015 roku do dnia 12 lipca 2016 roku.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym jest, iż strony łączyła umowa o dochodzenie roszczeń przysługujących pozwanym z tytułu pożaru. Postanowienia przedmiotowej umowy nie budziły wątpliwości Sądu, poza sporem pozostawało również, że pozwani ostatecznie uregulowali na rzecz powoda należność w kwocie 1.230 zł z tytułu podjętych przez powoda działań zmierzających do wypłaty pozwanym świadczenia odszkodowawczego. Oś sporu ogniskowała się wokół ustalenia, czy powód miał prawo naliczyć pozwanym karę umowną w kwocie 500 zł oraz odsetki ustawowe od kwoty 1.230 zł za okres od daty wymagalności wystawionej faktury VAT do dnia jej płatności.

Rozważania w zakresie pierwszej ze spornych kwestii rozpocząć należy od przypomnienia, że w myśl zawartej umowy (§ 5 pkt 4), pozwani zobowiązali się zapłacić powodowi karę umowną w wysokości 10% od wartości otrzymanego świadczenia, w przypadku uchybienia terminowi płatności wynagrodzenia należnego powodowi. Kara umowna została zatem zastrzeżona za niewykonanie przez pozwanych zobowiązania stricte pieniężnego, a dodatkowo, obok zastrzeżonych w umowie odsetek ustawowych.

Zgodnie z treścią przepisu art. 353¹ k.c. strony, zawierające umowę, mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, iż ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Takim przepisem jest między innymi art. 483 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody, wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi, przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Cytowany przepis, z uwagi na zawartą w nim normę prawną, jest przepisem bezwzględnie obowiązującym. Jak podnosi się w orzecznictwie, zastrzeżenie kary umownej za niewykonanie zobowiązania pieniężnego narusza jej naturę i powoduje nieważność postanowienia umowy w którym taką karę zastrzeżono (por. m.in. wyrok SA w Warszawie z dnia 3 czerwca 2016 roku, I ACa 1195/15, L.). Zastrzeżenie kar umownych w sytuacji jak na gruncie niniejszej sprawy, uznać zatem należy za

niedopuszczalne i jako takie w świetle przepisu art. 58 k.c. nieważne. Zgodnie bowiem z treścią art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy, jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2005 roku, sygn. akt V CK 90/05, M. Prawn. 2005/18/874; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 1966 roku, sygn. akt III CR 45/66, LEX nr 5962; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lipca 2005 roku, sygn. akt I ACa 368/05, OSAB 2005/3/3).

Zasadne okazało się natomiast żądanie powoda zapłaty skapitalizowanych odsetek naliczonych od kwoty 1.230 zł za okres od dnia 23 września 2015 roku do dnia 12 lipca 2016 roku. Niewątpliwie bowiem pozwani z opóźnieniem uiszcili na rzecz powoda należność wynikającą z faktury VAT nr (...), której termin płatności przypadał na dzień 22 września 2015 roku.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 72,72 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 grudnia 2016 roku, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, przy czym dłużnik jest w opóźnieniu jeżeli nie spełnia świadczenia w określonym terminie. Jeżeli zaś stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie przepisu art. 100 § 1 k.p.c., który stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Na koszty procesu po stronie powodowej złożyły się: opłata sądowa od pozwu – 30 zł, koszty zastępstwa procesowego – 360 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł. Pozwani nie ponieśli żadnych kosztów procesu, a zatem całość kosztów procesu w niniejszej sprawie wyraża się kwotą 407 zł. Powód wygrał sprawę w około 12%, a przegrał w około 88%, winien zatem ponieść koszty procesu w kwocie 358,16 zł.

Dlatego też Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 48,84 zł stanowiącą różnicę pomiędzy kosztami poniesionymi przez powoda, a kosztami, jakie powód winien ponieść w związku z zapadłym w sprawie rozstrzygnięciem.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.